

STAROSTWO POWIATOWE W JĘDRZEJOWIE
WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA, ROLNICTWA I LEŚNICTWA

INFORMACJA O STANIE ROLNICTWA
W POWIECIE JĘDRZEJOWSKIM
– 2024 ROK

październik 2024r.

Z up. Starosty
mgr Wojciech Król
Naczelnik Wydziału Ochrony
Środowiska, Rolnictwa
i Leśnictwa

SPIS TREŚCI:

I. Ogólna charakterystyka powiatu jędrzejowskiego	3
II. Rolnicza charakterystyka powiatu	3
1. Jakość gleb	3
2. Użytkowanie gruntów	5
3. Struktura zasiewów	6
4. Plony	8
4a. Wielkość plonów w kraju	8
4b. Wielkość plonów w powiecie jędrzejowskim	8
5. Ceny skupu zbóż	9
6. Sadownictwo	10
6a. Sadownictwo w kraju	10
6b. Sadownictwo w powiecie jędrzejowskim	10
7. Straty w uprawach rolniczych spowodowane niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi	10
III. Pogłowie i obsada zwierząt gospodarskich	12
1. Trzoda chlewna i bydło	12
2. Drób	14
3. Ceny skupu żywca	15
4. Afrykański pomór świń (ASF)	15
IV. Struktura obszarowa gospodarstw	15
V. Działania pomocowe dla rolników	17
1. Dopłaty dla rolników	18
2. Zwrot podatku akcyzowego	20
3. Program azotanowy	21
4. Dofinansowania do wapnowania gleb	22
VI. Konkurs „Piękna i przyjazna dla środowiska Wieś Powiatu Jędrzejowskiego.....	22
VII. Leśnictwo	23
VIII. Podsumowanie	30
Literatura	32
Spis tabel	32
Spis wykresów	32

I. Ogólna charakterystyka powiatu jędrzejowskiego

Powiat jędrzejowski położony jest w południowo-zachodniej części województwa świętokrzyskiego. Na południu rozciąga się pas wyżyn, a na północy pasmo Gór Świętokrzyskich, z których w najbliższym sąsiedztwie znajdują się: na południowym-zachodzie Wyżyna Krakowsko-Częstochowska, natomiast na południowym-wschodzie Wyżyna Kielecko-Sandomierska.

Krajobraz powiatu jest bardzo zróżnicowany. W południowej części dominują wzgórza Garbu Wodzisławskiego, z dużym udziałem obszarów leśnych, natomiast północną część powiatu zajmuje Płaskowyż Jędrzejowski, charakteryzujący się wydłużonymi, łagodnie zaokrąglonymi wzgórzami.

Powiat jędrzejowski zajmuje drugie miejsce wśród powiatów województwa świętokrzyskiego pod względem wielkości powierzchni (10,75% całkowitej powierzchni). W skali kraju zajmuje 0,4% powierzchni.

Na powiat jędrzejowski składa się 9 gmin:

- Gmina Imielno
- Gmina Jędrzejów
- Gmina Małogoszcz
- Gmina Nagłowice
- Gmina Oksa
- Gmina Sędziszów
- Gmina Słupia Jędrzejowska
- Gmina Sobków
- Gmina Wodzisław

II. Rolnicza charakterystyka powiatu

Powiat jędrzejowski jest to region o charakterze typowo rolniczym, 75,0% powierzchni zajmują grunty rolne, natomiast grunty orne stanowią 59,8% całej powierzchni. Uprawa roli jest podstawową gałęzią gospodarki dla wielu gmin. W rolnictwie obok produkcji roślinnej dużą rolę odgrywa produkcja zwierzęca, głównie trzody chlewnej, bydła i drobiu.

1. Jakość gleb

Na terenie powiatu jędrzejowskiego przeważają gleby rodzaju rędziny i bielice. Rędziny o kompleksach od pszennego dobrego kl IIIa do IVb oraz żytniego dobrego kl IVa do IVb - występują w południowej i środkowej części powiatu. W części północnej występują natomiast bielice o kompleksach żytnich dobrych kl IVa do IVb oraz żytnich najsłabszych kl V do VI.

Charakterystykę gleb w poszczególnych gminach powiatu przedstawia tabela 1.

Tab. 1 Zestawienie jakości gleb powiatu – wg klas bonitacyjnych [Źródło: ŚODR Modliszewice PZD Jędrzejów]

UR – użytki rolne
GO – grunty orne
UZ – użytki zielone

Lp	Gmina	UR	Klasy gleb w [ha]										Wskaźnik bonitacyjny
			I	II	III	III a	III b	IV	IV a	IV b	V	VI	
1.	Imielno	GO	9	43		584	1257		1757	914	1462	592	0,78
		UZ		5	113			493		0	587	188	0,78
2.	Jędrzejów	GO		41		1537	2512		3570	3471	1490	889	0,97
		UZ			409			692		0	188	77	0,72
3.	Małogoszcz	GO		2		7	661		1013	905	1643	1901	0,57
		UZ		15	222			716		0	852	354	0,53
4.	Nagłowice	GO		36		991	1059		1630	1537	979	982	0,71
		UZ			5			398		0	242	123	0,48
5.	Oksa	GO		32		452	286		1135	760	917	1070	0,60
		UZ								0	296	1144	0,21
6.	Sędziszów	GO		69		1070	1272		1907	2257	1605	1758	0,80
		UZ		16	89			410		0	349	98	0,58
7.	Stupia J.	GO		46		732	991		1960	1726	1242	553	0,86
		UZ			55			206		0	458	512	0,36
8.	Sobków	GO		10		75	340		1018	2344	2345	1913	0,46
		UZ			418			675		0	684	274	0,69
9.	Wodzisław	GO	8	234	0	3196	2757		3327	1857	1205	523	1,01
		UZ		23	92			495		0	272	123	0,80
Ogółem powiat			17	572	1403	8644	11135	4085	17317	15771	16816	13074	

2. Użytkowanie gruntów

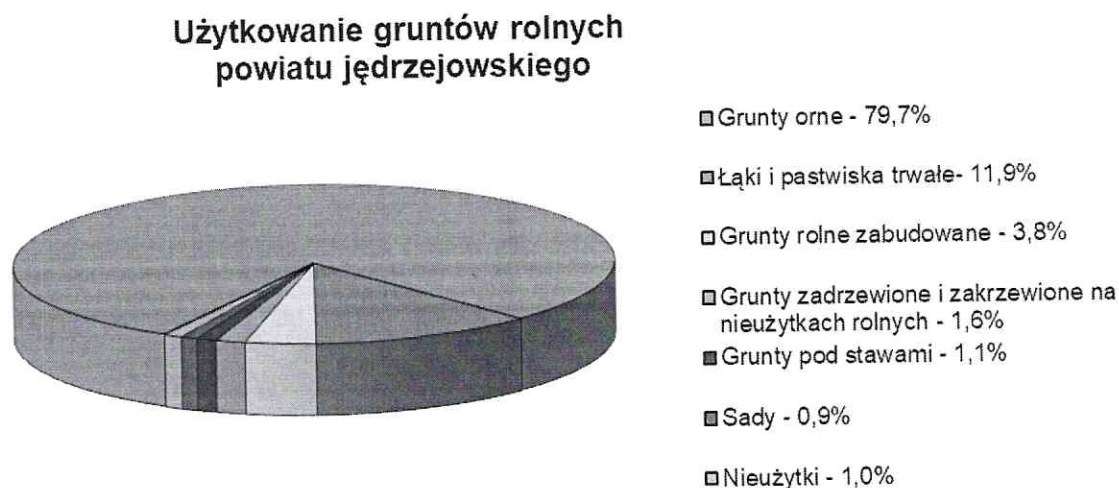
Tab. 2 Zbiorcze zestawienie danych dotyczących gruntów (stan na dzień 01.01.2024r.)
[Źródło: Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru Starostwa Powiatowego w Jędrzejowie]

Lp.	Gmina	Pow. geodezyjna gruntów [ha]	Grunty rolne [ha]								Grunty zadrzewione i na użytkach rolnych	Nieużytki
			RAZEM	Grunty orne	Łąki i pastwiska trwałe	Sady	Grunty pod stawami i rowami	Grunty rolne zabudowane				
1.	Imielno	10096	8539	6422	1248	55	52	257	225	280		
2.	Jędrzejów (m) (g)	1137	602	492	29	13	1	61	2	4		
		21530	15069	12685	1222	174	136	643	123	86		
3.	Małogoszcz (m) (g)	22667	15671	13177	1251	187	137	704	125	90		
		968	699	618	16	13	0	51	0	1		
		13638	8948	6195	1911	24	120	358	264	76		
4.	Nagłowice	14606	9647	6813	1927	37	120	409	264	77		
		11729	8531	6966	740	84	162	314	212	53		
5.	Oksa	9067	6891	4755	1352	27	246	252	155	104		
		792	517	369	60	18	3	56	5	6		
6.	Sędziszów (m) (g)	13769	10777	9157	844	107	75	410	140	44		
		14561	11 294	9 526	904	125	78	466	145	50		
7.	Słupia J.	10836	8994	7332	989	76	88	353	72	84		
8.	Sobków	14429	10144	7436	1901	104	113	318	140	132		
		793	606	529	22	21	2	25	5	2		
9.	Wodzisław (m) (g)	16896	14017	12240	904	142	85	447	148	51		
		17689	14623	12769	926	163	87	472	153	53		
Ogółem powiat		125680	94334	75196	11238	858	1083	3545	1491	923		

Powiat jędrzejowski to region typowo rolniczy. Grunty rolne stanowi 94334 ha. Grunty orne zajmują 79,7% powierzchni gruntów rolnych. Pozostałą część powierzchni gruntów rolnych stanowią: łąki i pastwiska trwałe – 11,9%, grunty rolne zabudowane – 3,8%, grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych – 1,6%, grunty pod stawami i rowami – 1,1%, sady – 0,9% oraz nieużytki – 1,0%.

Powyższe dane przedstawiono na wykresie 1.

Wykres 1

3. Struktura zasiewów

W strukturze zasiewów w powiecie jędrzejowskim ok 70% stanowią zboża. W ostatnich latach pojawiają się uprawy, takie jak np. uprawy jagodowe, uprawy ziół. Największe plantacje borówki znajdują się na terenie gminy Sobków (ponad 4,7 ha) oraz gminy Wodzisław (2,1 ha). Natomiast największe plantacje ziół występują na terenie gminy Wodzisław (ponad 35 ha); ostropest uprawiany jest w gminie Sobków (ponad 20 ha) oraz w gminie Nagłowice (ponad 1,0 ha).

Tabela 3 przedstawia powierzchnie wybranych upraw w 2024 roku w powiecie jędrzejowskim.

Tab. 3 Struktura zasiewów

[Źródło: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa]

Gmina	Uprawy [ha]									
	jęczmień jary	jęczmień ozimy	pszenica jara	pszenica ozima	pszenżyto jare	pszenżyto ozime	żyto jare	żyto ozime	rzepak	gorczyca ziemniak
Imielno	510,29	694,05	96,68	1701,25	11,95	791,51	-	186,68	586,38	6,10
Jędrzejów	850,08	1179,03	140,95	4025,59	48,66	1516,16	4,64	344,86	1205,29	13,78
Małogoszcz	238,92	64,02	49,88	705,66	32,06	1089,08	-	274,52	147,92	36,58
Nagłowice	371,40	364,42	123,99	2112,45	17,72	691,03	6,55	260,97	663,00	38,00
Oksa	109,58	68,89	24,25	531,64	16,68	1056,85	2,14	324,99	137,84	13,78
Sędziszów	436,01	419,98	201,51	2488,47	3,33	912,36	0,65	247,39	818,43	19,11
Stupia	196,26	268,52	102,30	2548,02	7,52	792,30	0,19	241,62	685,43	3,85
Sobków	460,71	657,34	41,15	1608,29	20,38	933,57	3,53	145,36	504,60	10,54
Wodzisław	1079,25	740,26	248,77	4413,97	29,46	778,67	0,76	54,85	1691,36	11,64
Razem	4251,96	4456,51	1029,48	20135,34	187,76	8561,53	18,46	2081,24	6440,25	153,38
										518,46

	Uprawy [ha]									
	burak ćwikłowy	burak pastewny	marchew	pietruszka	gryka	lucerna	aronia	borówka	mięta	ostropest słonecznik
Imielno		0,19	0,75	67,18	1,47	48,68			0,43	2,45
Jędrzejów	0,01	0,61	7,97	69,25	22,78	39,59	0,79	0,40	0,97	5,75
Małogoszcz		0,16		0,38	32,04	65,97	3,28	0,29		4,92
Nagłowice		0,57		10,73	26,80	21,84				1,95
Oksa			0,03		18,08	33,52	0,99			3,18
Sędziszów	0,03		1,28	32,45	46,66	92,20	0,02	0,21		52,54
Stupia		0,17	0,72	0,44	4,09	46,52		0,38		9,14
Sobków		0,01		1,25	23,24	54,86	0,26	4,76		20,92
Wodzisław	1,75	33,59	32,47	473,09	7,48	45,51	0,14	2,10	35,54	4,10
Razem	1,80	35,30	43,22	654,77	182,04		5,48	8,14	36,94	99,89

4. Plony

a. Wielkość plonów w kraju [Źródło: Główny Urząd Statystyczny]

Wyniki wstępnego szacunku produkcji głównych upraw rolnych i ogrodniczych w 2024r. przedstawiają się następująco:

- zbiory zbóż podstawowych z mieszkankami zbożowymi wstępnie szacuje się na około 25,6 mln ton, tj. o około 4% mniej od zbiorów ubiegłorocznych,
- zbiory rzepaku i rzepiku ocenia się na około 3,4 mln ton, tj. o około 9% mniej od zbiorów ubiegłorocznych,
- produkcję warzyw gruntowych ocenia się na około 3,8 mln ton, tj. na poziomie o 2% wyższym w porównaniu do roku ubiegłego,
- szacuje się, że zbiory owoców z drzew będą o ok 17% niższe od ubiegłorocznych i wyniosą ok 3,6 mln ton,
- produkcję owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych szacuje się na 501 tys. ton, czyli o 11% mniej od zbiorów w 2023r.

Korzystny wpływ na kształtowanie się produkcji roślinnej w bieżącym roku miały przede wszystkim:

- przeprowadzenie siewów zbóż i rzepaku w optymalnych terminach agrotechnicznych,
- dobre wyrośnięcie i rozkrzewienie roślin ozimych jesienią 2023 r.,
- dobre przetrzymywanie upraw.

Niekorzystnie natomiast wpłynęły:

- występujące w drugiej połowie kwietnia przymrozki powodujące uszkodzenie niektórych upraw rolnych, a także kwitnących drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych,
- niedobór opadów deszczu w drugiej połowie kwietnia i w maju, powodujący rejonami nadmierne przesuszenie gleb i ograniczający możliwości produkcyjne wielu roślin uprawnych, w tym zbóż,
- lokalnie występujące w czerwcu i lipcu ekstremalne zjawiska klimatyczne, tj. burze, gradobicia i nawałnice połączone z silny wiatrem.

b. Wielkość plonów w powiecie jędrzejowskim

Gwałtowne burze, nawałnice i wichury, który nawiedził w nocy z 13 na 14 lipca powiat jędrzejowski, tj. gminy Słupia Jędrzejowska, Nagłowice, Oksa, Małogoszcz, Sobków, Jędrzejów i Sędziszów, spustoszyły uprawy rolnicze. Grad zbił dojrzałe kłosa. Większość upraw rolniczych została zniszczona. Rolnicy ponieśli ogromne straty w uprawach.

W związku z zaistniałą sytuacją przy szacowaniu wielkości plonów w powiecie jędrzejowskim uwzględnione zostały tylko plony z gospodarstw, które nie ucierpiały w wyniku nawałnicy.

Średni plon w gospodarstwach powiatu w latach 2023 i 2024 zestawiono w tabeli 4.
Tab. 4 Średni plon w gospodarstwach rolnych powiatu jędrzejowskiego w latach 2023 i 2024.
[Źródło: ŚODR Modliszewice Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Jędrzejowie]

Lp.	Gatunek rośliny	Średni plon ogółem [t/ha]	
		rok 2023	rok 2024
1.	pszenica jara	4,0	3,5
2.	pszenica ozima	6,8	6,0
3.	jęczmień jary	3,9	3,0
4.	jęczmień ozimy	7,2	4,5
5.	żyto	4,3	4,0
6.	pszenżyto ozime	6,7	4,0
7.	owies	2,9	3,0
8.	rzepak	3,9	3,5

Tegoroczne plony w powiecie jędrzejowskim są niższe niż w roku poprzednim. Wielkość plonów zbóż ozimych wynosi – pszenica ozima ok 6,0t/ha, jęczmień ozimy ok 4,5t/ha, pszenżyto ozime ok 4,0t/ha, natomiast w uprawie zbóż jarych uzyskano – pszenica jara ok 3,5t/ha, jęczmień jary ok 3,0t/ha.

Na tak niskie plony wpływ miały warunki agrometeorologiczne. Występujące w drugiej połowie kwietnia przymrozki (miejscami nawet do -8°C) spowodowały uszkodzenie niektórych upraw. Niedobory opadów atmosferycznych w miesiącu maju przyczyniły się do przesuszenia wierzchniej warstwy gleby oraz pogorszenia stanu wielu upraw.

5. Ceny skupu zbóż

Ceny skupu zbóż przedstawia tabela 5.

Tab. 5 Ceny skupu zbóż (brutto) w powiecie jędrzejowskim
[Źródło: Świętokrzyska Izba Rolnicza]

Lp.	Rodzaj zboża	Cena (brutto) [zł/t]	
		październik 2023r.	październik 2024r.
1.	pszenica paszowa	740,00	771,75
2.	jęczmień	674,00	688,50
3.	Żyto	550,00	500,00
4.	pszenżyto	652,00	665,44
5.	kukurydza sucha	825,00	705,00
6.	rzepak	1812,00	2050,00

Ceny skupu słomy w powiecie jędrzejowskim przedstawia tabela 6.

Tab. 6 Ceny skupu słomy w powiecie jędrzejowskim
[Źródło: firma Eko-Biomasa Sp. z o.o.]

Cena (netto) [zł/t]	
2023r.	2024r.
250,00	180,00

6. Sadownictwo

a. Sadownictwo w kraju [Źródło: Główny Urząd Statystyczny]

Zbiory owoców są oceniane na ok 3,6 mln ton, tj. o ok 17% mniej w porównaniu do produkcji z roku poprzedniego.

Zbiory z sadów jabłoniowych zostały wstępnie oszacowane na ok 3,2 mln t, tj. o 17% mniej niż wyniosła produkcja w roku ubiegłym. Produkcję gruszek w sadach szacuje się na ok 74,2 tys. t, tj. o ok 6% mniej niż przed rokiem, natomiast zbiory śliwek na prawie 106,2 tys. t, czyli o ok 17% mniej niż w roku ubiegłym.

b. Sadownictwo w powiecie jędrzejowskim

W powiecie jędrzejowskim sady występują na powierzchni 858 ha, co stanowi jedynie 0,9% powierzchni gruntów rolnych. Należy jednak zaznaczyć, że powierzchnia ta obejmuje w większej części małe sady przydomowe.

W ostatnich latach obserwuje się, iż duże sady towarowe są likwidowane. Związane jest to z tym, że opłacalność produkcji nie jest zadowalająca. Wysokie koszty produkcji, brak ludzi chętnych do pracy w sadownictwie, wpływają na to, że wielu plantatorów z terenu powiatu podejmuje decyzje o przebranzowieniu.

Średnie ceny produktów ogrodnich na targowiskach powiatu jędrzejowskiego przedstawia tabela 7.

Tab. 7 Średnie ceny produktów ogrodnich na targowiskach

[Źródło: Świętokrzyska Izba Rolnicza]

Lp.	Rodzaj owoców	Cena [zł/kg]	
		październik 2023r.	październik 2024r.
1.	gruszka	4,50-6,00	5,00-7,00
2.	śliwka	4,00-6,00	5,00-7,00
3.	jabłko	2,50-4,50	3,00-5,00

7. Straty w uprawach rolniczych spowodowane niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi

W nocy z 13 na 14 lipca 2024r. powiat jędrzejowski nawiedziły gwałtowne burze i nawałnice. W wyniku nawałnic, gradu, silnego wiatru i podtopień doszło do tragedii ludzkich i utraty dorobku całego życia. Szczególnie ucierpieli rolnicy, którzy niejednokrotnie utracili całość swoich plonów. Na terenie powiatu jędrzejowskiego siedem gmin poniosło straty wywołane gwałtownymi zjawiskami atmosferycznymi – gmina Słupia Jędrzejowska, gmina Nagłowice, gmina Oksa, gmina Małogoszcz, gmina Sobków, gmina Jędrzejów i gmina Sędziszów.

W gminach dotkniętych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi powołane zostały Gminne Komisje ds. szacowania szkód w gospodarstwach rolnych. Komisje w składzie przedstawicieli Urzędów Gmin oraz specjalistów ŚODR Modliszewice dokonali oszacowania strat w gospodarstwach rolnych.

Na podstawie protokołów jednostkowych oszacowano, iż w powiecie jędrzejowskim stratom uległo 12 861,76 ha terenów użytkowanych rolniczo.

Wielkość strat wywołanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi przedstawia tab. 8.

Tab. 8 Wielkość strat wywołanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi w powiecie jędrzejowskim
[Źródło: Urzędy Miast i Gmin]

Lp	Gmina	Liczba poszkodowanych gospodarstw (ogółem)	Liczba gospodarstw o stratach w uprawach do 30% średniej rocznej produkcji rolnej	Liczba gospodarstw o stratach w uprawach powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej	Powierzchnia użytków rolnych na której wystąpiły szkody [ha]
1.	Jędrzejów	59	17	42	414,64
2.	Małogoszcz	320	38	282	1 567,82
3.	Nagłowice	477 (w tym 60 gospodarstw z terenu innych gmin mających grunty na terenie gminy Nagłowice)	53 (w tym 4 gospodarstwa, których protokoły zostały przekazane do innych gmin)	424 (w tym 56 gospodarstw, których protokoły zostały przekazane do innych gmin)	3 427,70
4.	Oksa	315	142	173	1 685,38
5.	Sędziszów	21	8	15	205,17
6.	Słupia	657 (w tym 119 gospodarstw z terenu innych gmin mających grunty na terenie gminy Słupia)	147 (w tym 10 gospodarstw, których protokoły zostały przekazanych do innych gmin)	510 (w tym 109 gospodarstw, których protokoły zostały przekazane do innych gmin)	4 659,90
7.	Sobków	164	97	67	901,15
	RAZEM	2 013	502	1 513	12 861,76

Rolnicy z całego kraju solidaryzując się z poszkodowanymi rolnikami z powiatu jędrzejowskiego, organizowali zbiórki i przekazywali zboże za pośrednictwem Świętokrzyskiej Izby Rolniczej oraz Wójtów i Burmistrzów.

W związku z kataklizmem, który nawiedził powiat jędrzejowski, Zarząd Powiatu podjął decyzję o odwołaniu Dożynek Powiatowych w Wodzisławiu, zaplanowanych na 31 sierpnia.

III. Pogłowie i obsada zwierząt gospodarskich

1. Trzoda chlewna i bydło

W powiecie jędrzejowskim produkcja zwierzęca jest zróżnicowana pod względem gatunków. Dominującymi gatunkami zwierząt utrzymywanych w gospodarstwach są trzoda chlewna oraz bydło mleczne. Produkcja trzody chlewnej, stanowi 70,7% całej produkcji. Produkcja bydła wynosi 28,7%, natomiast owce i kozy stanowią łącznie 0,6% całej produkcji zwierzęcej.

Pogłowie i obsadę zwierząt gospodarskich przedstawiono w tabeli 9.

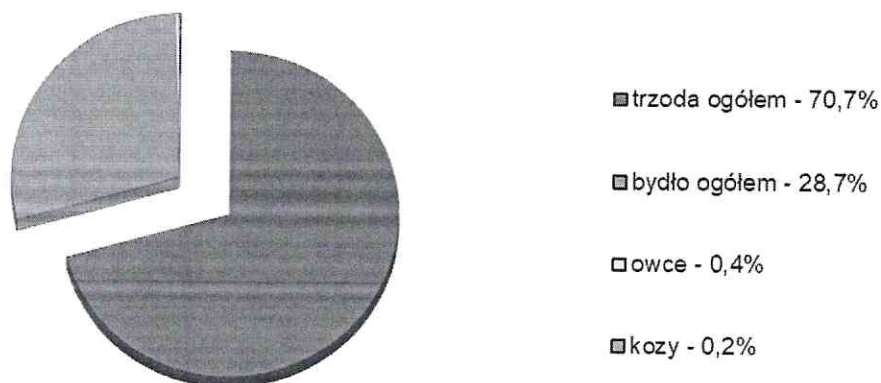
Tab. 9 Pogłowie i obsada zwierząt gospodarskich w powiecie jędrzejowskim
[Źródło: ARiMR BP w Jędrzejowie]

L p.	Gmina	Trzoda chlewna [szt.]						Bydło [szt.]						Owce [szt.]						Inne (kozy) [szt.]				
		2020r	2021r	2022r	2023r	2024r	2020r	2021r	2022r	2023r	2024r	2020r	2021r	2022r	2023r	2024r.	2020r	2021r	2022r	2023r	2024r			
1.	Imielno	19658	16722	18238	17698	14777	2405	2166	2268	2333	2198	29	50	52	62	65	15	17	21	26	26			
2.	Jędrzejów	38514	32273	29961	25406	25256	4473	4107	4343	4130	4105	4	1	1	8	13	41	37	44	39	38			
3.	Małogoszcz	343	377	149	154	133	2890	2724	2805	2717	2769	20	12	7	13	8	6	4	4	1	3			
4.	Nagłowice	4516	3999	3826	3552	3496	1803	1675	1542	1447	1373	0	0	0	0	9	7	12	18	16	33			
5.	Oksa	652	615	324	328	273	4277	4065	3909	3850	3693	112	91	93	53	45	4	4	4	4	5			
6.	Sędziszów	3024	2356	2435	2573	2243	2055	1926	1945	1853	1695	0	0	0	0	-	17	21	27	20	24			
7.	Ślupia J.	2490	2548	2539	2453	1283	4833	4653	4784	4597	4523	59	55	0	0	7	4	4	4	7	10			
8.	Sobków	5344	4515	3388	2891	3719	1526	1418	1439	1355	1187	184	165	158	190	202	6	7	7	3	5			
9.	Wodzisław	15515	10891	12377	12787	9164	3149	3008	3015	2967	2927	138	142	87	37	37	40	37	38	40	47			
Ogółem powiat		90056	74296	73237	67842	60344	27411	25742	26050	25249	24470	546	515	398	368	386	140	143	167	156	191			

Procentowy udział obsady zwierząt gospodarskich w powiecie jędrzejowskim przedstawiono na wykresie 2 (poza drobiem).

Wykres 2

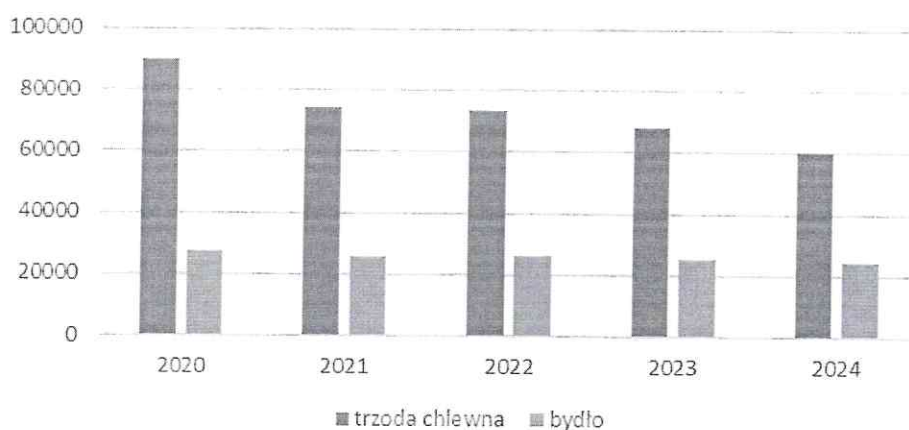
Udział procentowy obsady zwierząt gospodarskich (poza drobiem)

W ciągu ostatnich lat obserwuje się duży spadek produkcji trzody chlewnej i bydła. Największy spadek produkcji trzody chlewnej i bydła nastąpił w 2021 roku. Produkcja trzody chlewnej zmniejszyła się wówczas aż o 17,5% w porównaniu do roku 2020, natomiast bydła o 6,1%. Aktualnie spadek produkcji trzody chlewnej, w porównaniu do roku ubiegłego, wynosi 11,1%, natomiast bydła 3,1%. Tendencje spadkowe produkcji zwierzęcej przedstawia wykres 3.

Wykres 3

Produkcja zwierzęca w latach 2020-2024

Na tak duży spadek w ostatnich latach, produkcji trzody chlewnej i bydła ma wpływ kilka czynników, m.in.:

- wprowadzenie w 2022 roku na terenie wszystkich gmin powiatu stref objętych ograniczeniami w związku z ASF (spadek produkcji trzody chlewnej),
- wzrost kosztów produkcji,
- zmiana preferencji żywieniowych mieszkańców,
- proces starzenia się użytkowników gospodarstw rolnych. Średni wiek rolnika w województwie świętokrzyskim w ostatnich dziesięciu latach, wzrósł o 2,5 roku, i wynosi 51 lat.

2. Drób

W powiecie jędrzejowskim produkcję zwierzęcą, obok trzody chlewnej i bydła, stanowi również chów drobiu. W produkcji drobiu dominują brojlery kurze, kaczki, gęsi oraz indyki. Obecnie liczba producentów drobiu wynosi 109 hodowców.

W latach 2019-2022 notowano spadek produkcji drobiu. Największy spadek nastąpił w latach 2019-2020. Produkcja drobiu zmniejszyła się wówczas o ok 10%. Natomiast w latach 2022-2023 odnotowano wzrost produkcji o ok 17,5%.

Rodzaj i wielkość produkcji drobiu przedstawia tabela 10.

Tab. 10 Rodzaj i wielkość produkcji drobiu w powiecie jędrzejowskim

[Źródło: Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Jędrzejowie]

Zródło: Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Jędrzejowie

Lp.	Rodzaj drobiu	Rok	Liczba hodowców	Produkcja roczna [szt./rok]
1.	brojler kurzy	2019	79	18 184 666
		2020	87	16 427 176
		2021	76	15 425 361
		2022	72	16 249 278
		2023	75	19 703 124
		31.08.2024	79	14 206 588
2.	kaczka	2019	8	70 700
		2020	8	60 800
		2021	8	105 430
		2022	7	88 900
		2023	8	100 503
		31.08.2024	8	28 520
3.	gęś	2019	30	220 529
		2020	33	88 330
		2021	19	29 200
		2022	18	18 900
		2023	18	36 480
		31.08.2024	19	28 520
4.	indyk	2019	3	69 120
		2020	3	64 300
		2021	3	13 840
		2022	3	66 250
		2023	3	66 250
		31.08.2024	3	45 251
RAZEM		2019	120	18 545 015
		2020	131	16 640 606
		2021	106	16 522 831
		2022	100	16 423 328
		2023	104	19 906 357
		31.08.2024	109	14 308 879

3. Ceny skupu żywca

Tab. 11 Ceny skupu żywca w powiecie jędrzejowskim
[Źródło: Świętokrzyska Izba Rolnicza]

Rodzaj żywca	Cena brutto [zł/kg]	
	październik 2023r.	październik 2024r.
tucznik fermowy	8,80	7,49
brojler kurzy	4,75	5,60 (netto)
jałówka	10,00-12,50	10,00-12,50
maciora	4,00-6,00	4,00-5,00
krowa	6,00-8,50	6,00-9,50
buhaj	11,00-13,67	10,00-13,50

Wyznacznikiem ceny trzody chlewnej na rynku polskim są notowania ceny na rynku niemieckim. Od sierpnia cena trzody chlewnej na rynku niemieckim utrzymuje się na poziomie 2,00 euro/kg (dane na dzień 09.10.2024r.).

Tab. 12 Średnia cena mleka w mleczarniach obsługujących powiat jędrzejowski
[Źródło: Świętokrzyska Izba Rolnicza]

Rok	Średnia cena (netto) mleka [zł/l]
IV kwartał 2023	2,04
październik 2024	2,19

4. Afrykański pomór świń (ASF)

Dużym zagrożeniem dla producentów trzody chlewnej jest choroba zakaźna Afrykański pomór świń (ASF). Pierwsze ognisko tej choroby odnotowano w Polsce w 2014 roku. W 2024 roku stwierdzono wystąpienie 44 ogniska choroby ASF u świń domowych oraz 1456 ognisk u dzików (stan na dzień 10.10.2024r.).

W związku z występowaniem ASF w Polsce na terytorium kraju zostały wyznaczone obszary objęte ograniczeniami I, II, III. Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 kwietnia 2024r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń* w obszarach tych obowiązują ograniczenia związane z utrzymaniem świń.

Na terenie województwa świętokrzyskiego dwa powiaty znajdują się w strefie objętej ograniczeniami tj. powiat opatowski (strefa II) i starachowicki (strefa III). W powiecie jędrzejowskim żadna z gmin nie jest objęta ograniczeniami.

IV. Struktura obszarowa gospodarstw

Zgodnie z Ogłoszeniem Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dnia 13 września 2024r. – średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym

w województwie świętokrzyskim wynosi 6,13 ha, natomiast dla porównania w kraju – 11,59 ha.

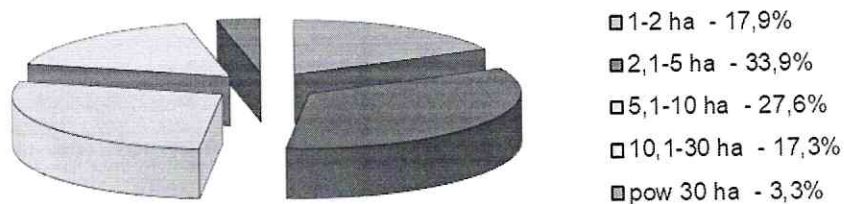
Tab. 13 Struktura obszarowa gospodarstw
[Źródło: BP ARiMR w Jędrzejowie]

Liczba gospodarstw				
1-2 ha	2,1-5 ha	5,1-10 ha	10,1-30 ha	pow. 30ha
1651	3132	2552	1600	304

Udział procentowy poszczególnych grup gospodarstw w powiecie jędrzejowskim przedstawiono na wykresie 4.

Wykres 4

Udział procentowy poszczególnych grup gospodarstw

V. Działania pomocowe dla rolników

[Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – www.minrol.gov.pl]

Największy pozytywny wpływ członkostwa w UE na polskie rolnictwo odnotowuje się w odniesieniu do wartości wsparcia bezpośredniego, które przekłada się na wzrost dochodu gospodarstw rolnych i ograniczenie barier finansowych warunkujących procesy restrukturyzacyjne i modernizacyjne. Duże znaczenie w tym zakresie ma wsparcie procesów modernizacji i restrukturyzacji w ramach 2 filara Wspólnej Polityki Rolnej w tym PROW 2007-2013, PROW 2014-2020 oraz obecnie PROW 2021-2027.

Wykaz płatności oraz stawki obowiązujące w 2024 roku przedstawia tabela 14.

Tab. 14 Wykaz płatności oraz stawki obowiązujące w 2024 roku

Lp.	Wykaz płatności	Stawka płatności [zł/ha]
1.	Podstawowe wsparcie	483,20
2.	Płatność redystrybucyjna	168,79
3.	Płatność dla młodych rolników	256,55
4.	Wsparcie dochodów związane z produkcją do zwierząt:	
	- płatność do krów	409,86
	- płatność do bydła	320,35
	- płatność do owiec	109,40
	- płatność do kóz	47,83
5.	Wsparcie dochodów związane z produkcją roślin	
	- płatność do buraków cukrowych	1253,34
	- płatność do chmielu	1852,03
	- płatność do lnu	431,98
	- płatność do konopi włóknistych	125,32
	- płatność do pomidorów	2097,56
	- płatność do truskawek	1154,20
	- płatność do ziemniaków skrobiowych	1580,89
	- płatność do roślin pastewnych	430,18
	- płatność do roślin strączkowych na nasiona	794,08
6.	Płatności w ramach ekoschematów obszarowych:	
	- obszary z roślinami miododajnymi	898,66
	- prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin	818,92
	- biologiczna ochrona upraw	300,06
	- retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych	244,57
	- grunty wyłączone z produkcji	422,34
	Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:	
	- ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych z obsadą zwierząt	435,10
	- międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe	435,10
	- opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia – wariant podstawowy	87,02
	- opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia – wariant z wapnowaniem	261,06
	- zróżnicowana struktura upraw	225,01
	- wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji	174,04
	- stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbryzgowo	261,06
	- uproszczone systemy upraw	251,94
	- wymieszanie słomy z glebą	134,60

Wprowadzono również płatności finansowane z budżetu krajowego, tj. uzupełniającą płatność podstawową (stawka 63,22 zł/ha) oraz płatność niezwiązaną do tytoniu (stawka 2,52 zł/kg).

Kurs euro ogłoszony przez Europejski Bank Centralny według którego obliczone zostały stawki płatności bezpośrednich na rok 2024 wynosi 4,2788 zł za 1 EUR i jest niższa od ubiegłorocznego (4,6283 zł za 1 EUR).

Wyplata zaliczek na poczet płatności bezpośrednich, w tym ekoschematów obszarowych, rozpocznie się 16 października 2024r.

1. Dopłaty dla rolników [Źródło: ARiMR BP w Jędrzejowie]

Liczba wniosków o przyznanie płatności do gruntów rolnych z podziałem na płatności uzupełniające

Tab. 15 Zalesienia gruntów rolnych – lata 2007-2013, 2014-2020, 2021, 2022, 2023

Wnioski złożone (nowe)		Wnioski (nowe) dla których wydano decyzje		
2007 rok				
Liczba		Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
56		39	419 282,90	57,67
2008 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	
38	364 235	20	178 345	30,5
2009 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
41	418 848	39	413 877	55,20
2010 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
37	302 148,80	35	288 644,80	40,20
2011 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
47	449 216,00	41	378 642,00	46,75
2012 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
45	346 232,00	41	292 887,00	42,45
2013 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
15	109 395	15	109 395	15,22
2014 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
5	32 877,80	5	32 877,80	4,19
2015 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
23	brak danych	18	56 990,02	7,86
2016 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
15	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
2017 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
17	101 592,53	17	101 592,53	12,66
2018 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
10	brak danych	6	36 685,20	4,31
2019 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
8	42 725,71	8	42 725,71	3,40
2020 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
2	19 975,19	brak danych	brak danych	1,61
2021 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
3	45 776,33	2	45 776,33	3,80
2022 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
3	13 762,50	2	13 762,50	0,93
2023 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
3	33 475,19	2	22 000,83	1,40
2024 rok				
Liczba	Kwota PLN	Liczba	Kwota PLN	Powierzchnia [ha]
5	1 888,68	-	-	-

Tab. 16 Płatności do gruntów rolnych – lata 2007-2013, 2014-2020, 2021, 2022
ONW – obszar niekorzystnych warunków, PZ – płatność zwierzęca

Liczba wniosków złożonych	Liczba wniosków ONW	Liczba wniosków zawierających PZ	Liczba wniosków zawierających płatności z tytułu do roślin pastewnych	Liczba wniosków zawierających płatności cukrowe	Liczba wniosków zawierających płatności z tytułu owoców miękkich	Liczba wniosków zawierających płatności z tytułu owoców i warzyw	Liczba wniosków zawierających płatności do uprawy roślin strączkowych	Kwota płatności OB
10485	4748	4317	brak danych	1	-	-	brak danych	41 925 984,61
10326	4637	4216	brak danych	1	60	3	brak danych	brak danych
10199	4685	4378	brak danych	1	56	3	brak danych	60 382 534,27
10040	4573	4359	brak danych	0	50	6	brak danych	64 261 012,95
9854	4351	3993	brak danych	1	49	1	brak danych	71 456 974,17
9776	4390	3833	brak danych	1	63	5	brak danych	75 089 283,00
9723	4367	3800	brak danych	1	58	5	brak danych	76 931 145,00
9695	4365	0	brak danych	1	51	6	brak danych	73 650 000,00
9651	4369	0	brak danych	0	78	0	brak danych	78 950 441,00
9650	4327	0	brak danych	0	78	3	brak danych	brak danych
9612	4308	2960	1473	0	38	1	1797	76 528 112,00
9548	4286	2747	1390	0	54	0	1504	76 045 983 – OB 4 620 972 - ONW
9381	5299	2603	1205	0	55	3	1277	77 402 931 – OB 5 979 081 - NW
9315	5278	1156	625	0	55	1	687	77 841 221
9105	4241	2224	1046	0	42	6	1176	78 855 414
8911	4152	2082	1015	0	35	16	1283	-

Tab. 17 Płatność do gruntów rolnych w latach 2023 i 2024

ONW – obszar niekorzystnych warunków,

PZ – płatność zwierzęca

Liczba wniosków złożonych	Liczba wniosków ONW	Liczba wniosków zawierających płatności do zwierząt (krów, bydła, owiec, kóz)	Liczba wniosków zawierających płatności do upraw	Liczba wniosków zawierających płatności do ekoschematów
2023 rok				
8744	4054	2344	brak danych	2327
2024 rok				
8553	4029	2214	8464	3992

Tab. 18 Program rolnośrodowiskowy - lata 2007-2013, 2014-2020, 2021, 2022, 2023, 2024

Rok	Liczba wniosków	Kwota PLN
2007	582	1 940 088,37
2008	692	2 320 497,98
2009	766	2 562 713,00
2010	794	2 830 464,89
2011	694	2 637 935,20
2012	568	2 464 184,58
2013	527	2 373 172,00
2014	485	2 137 472,62
2015	404	1 827 815,00
2016	299	1 421 739,30
2017	192	1 086 253,66
2018	136	894 080,06
2019	132	997 409,95
2020	127	916 625,99
2021	119	1 128 157
2022	131	1 242 646
2023	117	1 395 739
2024	108	-

2. Zwrot podatku akcyzowego

Rolnicy mają możliwość odzyskania części pieniędzy wydanych na olej napędowy używany do produkcji rolnej. Wielkość zwrotu podatku akcyzowego od zakupionego paliwa rolniczego określa *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2023r. w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 1 litr oleju w 2024r. (Dz.U.2023.2674)*

Od 2024 roku obowiązuje jedna stawka zwrotu podatku akcyzowego od paliwa rolniczego i wynosi 1,46 zł/1litr oleju napędowego.

Terminy składania wniosków:

- od 1 lutego 2024r. do 29 lutego 2024r. producenci rolni powinni złożyć odpowiedni wniosek do wójta, burmistrza w zależności od miejsca położenia gruntów wraz z fakturami VAT stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego w okresie od 1 sierpnia 2023r do 31 stycznia 2024r.,
 - od 1 sierpnia 2024r. do 2 września 2024r. producenci rolni powinni złożyć wniosek wraz z fakturami VAT stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego w okresie od 1 lutego 2024r. do 31 lipca 2024r. w ramach limitu zwrotu podatku określonego na 2024r.
- Limit zwrotu podatku akcyzowego w 2024r. wynosi:
- 160,60zł * ilość ha użytków rolnych
 - 5,84zł * średnia roczna ściwn
 - 58,40zł * średnia roczna liczba dużych jednostek przeliczeniowych bydła, kóz, owiec, koni.

3. Program azotanowy

W związku z wejściem w życie ustawy Prawo wodne, na obszarze całego kraju obowiązuje od 27 lipca 2018r. „*Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu*”.

Celem Programu działań jest zmniejszenie zanieczyszczenia wód, spowodowanego nawożeniem użytków rolnych nawozami naturalnymi, tj. gnojówka, gnojowica, obornik, zawierającymi związki azotu oraz zapobieganie dalszym zanieczyszczeniom tego rodzaju.

Program ten zobowiązuje wszystkie podmioty prowadzące produkcję rolną do prowadzenia jej w taki sposób, aby zapobiegać zanieczyszczeniu wód azotanami. Program nakłada na właścicieli gospodarstw obowiązek prowadzenia dokumentacji związanej z: ewidencją nawożenia nawozami zawierającymi azot, zawieraniem umów w przypadku przekazywania nawozów naturalnych, obliczeniami maksymalnych dawek azotu lub prowadzenia planów nawożenia azotem. Wszystkie gospodarstwa mają też obowiązek przestrzegania zasad dotyczących stosowania nawozów zawierających azot, tj:

- terminy stosowania nawozów,
- okresy, kiedy rolnicze wykorzystanie nawozów jest niewłaściwe,
- stosowanie nawozów na terenach o dużym nachyleniu,
- rolnicze wykorzystanie nawozów na gruntach zamrzniętych, zalanych wodą, nasyconych wodą lub pokrytych śniegiem,
- nawożenie w pobliżu cieków naturalnych, zbiorników wodnych,
- przestrzeganie wysokości dawek azotu w nawozach naturalnych i mineralnych warunkujących ich odpowiednie wykorzystywanie przez rośliny uprawne, nie powodujące zagrożenia zanieczyszczeniem wód,
- zabezpieczenia miejsc do przechowywania odchodów zwierzęcych (nawozów naturalnych) oraz odcieków z przechowywanych kiszzonek.

Kontrolą przestrzegania programu azotanowego zajmuje się Inspekcja Ochrony Środowiska. Pracownicy ARiMR również będą kontrolować przestrzeganie *Programu działań* w ramach zasady wzajemnej zgodności, na podstawie której wypłacane są płatności obszarowe.

31 stycznia 2023r. Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie „*Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu*”, wprowadzona została aktualizacja Programu. Konieczność aktualizacji Programu działań wynika z potrzeby zmniejszenia zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych i uwzględnia zmiany zachodzące w rolnictwie. Nowelizacja polega m.in. na usunięciu wątpliwości natury

legislacyjnej, przeniesieniu niektórych przepisów z ustawy z dnia 10 lipca 2007r. o nawozach i nawożeniu do ustawy Prawo wodne oraz ujednoliceniu stosowanej terminologii. Nowy, zaktualizowany Program obowiązuje od 8 lutego 2023 roku.

4. Dofinansowanie do wapnowania gleb

Pod koniec 2023r. zakończył się prowadzony od 2019r. „Ogólnopolski program regeneracji gleb poprzez ich wapnowanie”. Nie oznacza to, że rolnicy nie mogą uzyskać dotacji do wapnowania gleb w ogóle. Taką możliwość stwarzają ekoschematy, które można realizować jako element dopłat obszarowych. Już od 2023 roku w trakcie składania wniosków o dopłaty było możliwe uzyskanie wsparcia w zakresie wapnowania gleb przez realizację Ekoschematu: „Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi”.

Ekoschemat dotyczy kilku praktyk objętych systemem punktowym. Jedną z tych praktyk jest: Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia w wariancie z wapnowaniem, za którego realizację można uzyskać dopłatę 259,23 zł na 1 ha. Realizacja tego ekoschematu wymaga m.in. wykonania analizy gleby w akredytowanym laboratorium i opracowania planu nawozowego.

Wsparcie w zakresie wapnowania do danej działki rolnej przysługuje raz na 4 lata i wtedy, gdy odczyn gleby ma wartość nie wyższą niż 5,5 w skali pH. Wsparcie nie przysługuje jeżeli w terminie 4 lat poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie płatności rolnik otrzymał z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej decyzję w sprawie przyznania dofinansowania na zakup nawozu wapniowego. Dodatkowo, rolnik ma obowiązek: prowadzenia rejestru, z uwzględnieniem stosowania nawozu wapniowego, posiadania imiennego dokumentu potwierdzającego zakup nawozu wapniowego, w którym wskazano jego ilość, złożenie oświadczenia o nieotrzymaniu decyzji przyznającej wsparcie do wapnowania z NFOŚiGW.

VI. Konkurs „Piękna i przyjazna dla środowiska Wieś Powiatu Jędrzejowskiego”

Starosta Jędrzejowski po raz dziesiąty zorganizował konkurs „Piękna i przyjazna dla środowiska Wieś Powiatu Jędrzejowskiego”. Cel konkursu to:

- podniesienie świadomości w zakresie estetyki otoczenia i znaczenia walorów środowiskowych,
- promowanie walorów przyrodniczych wsi z terenu powiatu jędrzejowskiego,
- promowanie walorów turystyczno- wypoczynkowo- rekreacyjnych miejscowości,
- rozwój infrastruktury wsi,
- rozwój gospodarczy,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- integrowanie mieszkańców wsi.

W 2024 roku do konkursu zgłoszono 9 wsi, tj.:

- Motkowice, gmina Imielno,
- Skroniów, gmina Jędrzejów,
- Lasochów, gmina Małogoszcz,
- Cierno-Żabieniec, gmina Nagłowice,

- Popowice, gmina Oksa,
- Gniewięcin, gmina Sędziszów,
- Sprowa, gmina Słupia Jędrzejowska,
- Lipa, gmina Sobków,
- Brzeście, gmina Wodzisław.

Kryteria oceny wsi:

- estetyka i ład przestrzenny wsi,
- ochrona środowiska,
- ochrona przyrody,
- zagospodarowanie wsi,
- integracja mieszkańców wsi,
- skuteczność pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych i gospodarowanie funduszem sołeckim.

Komisja Konkursowa powołana Zarządzeniem Starosty Jędrzejowskiego Nr 35/2024 z dnia 29.05.2024r., po dokonaniu oceny nadesłanych materiałów konkursowych oraz po przeprowadzeniu wizytacji w terenie, postanowiła przyznać następująco:

- I miejsce dla wsi: Skroniów gm. Jędrzejów
- II miejsce dla wsi: Gniewięcin gm. Sędziszów
- III miejsce (ex aequo) dla wsi: Lasochów gm. Małogoszcz oraz Lipa gm. Sobków
- Wyróżnienia dla wsi: Motkowice gm. Imielno, Cierno-Żabieniec gm. Nagłowice, Popowice gm. Oksa, Sprowa gm. Słupia Jędrzejowska, Brzeście gm. Wodzisław.

VII. Leśnictwo

Informacja ogólna na temat powierzchni i gleb leśnych

Lasy na terenie powiatu jędrzejowskiego zajmują powierzchnię 25034ha, co przy powierzchni ogólnej powiatu wynoszącej 125 682 ha stanowi 19,92%. Ten dość niski procent leśności, w stosunku do całego województwa świętokrzyskiego (28,4%) i kraju (29,6%) wynika z faktu, iż to właśnie m.in. na terenie naszego powiatu znajdują się gleby o klasie bonitacyjnej wyższej niż przeciętna dla województwa. Sytuacja ta stwarza lepsze warunki dla produkcji rolnej niż produkcji leśnej.

Struktura własności

Struktura własności lasów na terenie naszego powiatu stawia na pierwszej pozycji lasy własności Skarbu Państwa, których powierzchnia wynosi 15694 ha. Stanowi to 62,69% wszystkich lasów rosnących w powiecie jędrzejowskim. Znaczna część lasów własności Skarbu Państwa znajduje się w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu.

We władaniu osób fizycznych, wspólnot gruntowych spółdzielni i innych podmiotów znajduje się 9340ha lasów z czego osób fizycznych 8198ha (87,77%). Szczegółowy wykaz, w rozbiciu na gminy przedstawia poniższa tabela 19.

Tab. 19 Wykaz powierzchni leśnej na terenie powiatu (stan na 01.01.2024r.)

Wykaz powierzchni leśnej na terenie powiatu jędrzejowskiego			
Nazwa	Pow. lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa [ha]	Pow. lasów własności Skarbu Państwa [ha]	Razem
Imielno	622	508	1130
Sędziszów miasto	29	1	30
Sędziszów gmina	988	1434	2422
Oksa	594	1271	1865
Nagłowice	592	2262	2854
Małogoszcz miasto	69	1	70
Małogoszcz gmina	2403	1657	4060
Wodzisław miasto	16	64	80
Wodzisław gmina	545	1703	2248
Sobków	1484	1893	3377
Słupia Jędrzejowska	479	981	1460
Jędrzejów miasto	0	3	3
Jędrzejów gmina	1519	3916	5435
Razem powiat	9340	15694	25034

Struktura lasu

Dominującym gatunkiem lasotwórczym w naszym powiecie jest Sosna pospolita której udział w drzewostanach wynosi 73,4%. Pozostałe gatunki mają mniejsze znaczenie i ich udział powierzchniowy przedstawia się następująco: Dąb – 10,3%, Olsza – 7,3%, Brzoza – 2,4%, Jodła – 2%, Buk – 2%, Modrzew – 1,6%, Świerk – 0,3%, pozostałe – 0,8%.

Jeśli chodzi o siedliska na których rosną nasze lasy, to są zróżnicowane pod kątem własności. W lasach stanowiących własność Skarbu Państwa dominują siedliska lasowe których udział wynosi 54,0%, następnie siedliska borowe – 39,9% oraz olsowe - 6,1%. Znaczna powierzchnia siedlisk lasowych pozwala na przeprowadzenie przebudowy drzewostanów z jednogatunkowych na wielogatunkowe i w następstwie produkcji lepszej jakości drewna. Ponadto przebudowane drzewostany są odporniejsze na szkodliwe czynniki abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne.

W strukturze lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa dominują natomiast siedliska borowe, głównie siedliska boru świeżego i boru mieszanego świeżego. Wynika to z faktu, iż uprawy leśne zakładane były na najsłabszych klasach ziemi.

Analizując powyższe należy stwierdzić, że lasy w powiecie jędrzejowskim rosną na siedliskach lepszych niż na terenie pozostałej części województwa świętokrzyskiego.

Dla przykładu można porównać chociażby sąsiedni, największy w województwie powiat kielecki, gdzie dominują głównie słabsze siedliska borowe.

Zagrożenia

Dość istotnym zagadnieniem, które należy widzieć przez pryzmat nie tylko naszego powiatu jest ochrona lasu przed takimi zagrożeniami jak zanieczyszczenie powietrza różnymi toksycznymi związkami, czy też szkodnikami i chorobami lasu. Jeśli chodzi o zanieczyszczenia - z problemem tym boryka się cały świat i tylko globalne rozwiązania mogą przynieść wymierne efekty. Nie znaczy to jednak, że nie należy tym problemem zajmować się na szczeblu powiatu, czy gminy, gdyż tylko trudna praca u podstaw w dziedzinie ochrony środowiska zapewnić może polepszenie warunków w których zdrowo żyć będą ludzie oraz prawidłowo rozwijać się będzie roślinność. Działania wykonywane na różnych szczeblach przyniosły już zresztą pierwsze efekty w poprawie stanu środowiska naturalnego. Nie notuje się już masowego wysychania drzewostanów. Natomiast zauważa się zwiększenie liczebności owadów należących do grupy owadów pierwotnych. Zwłaszcza w drzewostanach w których nie prowadzi się działań profilaktycznych. Objęte nadzorem Starosty lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa są cały czas monitorowane, przez pracowników tut. Urzędu i w przypadku niepokojących sygnałów podejmowane są działania mające na celu zminimalizowanie zagrożenia. Do tych działań należą głównie informowanie właścicieli i wskazywanie prawidłowości wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych (czyszczeń, trzebieży). Właściwe wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych powoduje zwiększenie odporności drzewostanów przed niekorzystnymi czynnikami biotycznymi w szczególności owadami oraz abiotycznymi (wiatr, śnieg). W bieżącym roku pracownicy prowadzą monitoring lasów pod kątem występowania kornika ostrozębnego oraz szkód wyrządzonych przez deszcz nawałny i grad który wystąpił w nocy z 13 na 14lipca. W przypadku szkód od tego owada to mają one charakter jednostkowy, jednakże populacja ma charakter rozwojowy i drzewostany muszą być pod stałą kontrolą. Zaniechanie kontroli może prowadzić do zamierania całych drzewostanów i dużych szkód ekonomicznych. Natomiast w przypadku szkód od tegorocznej nawałnicy określenie ich wysokości w chwili obecnej nie jest jeszcze możliwe, gdyż poza wiatrolomami i wiatrowałami w chwili obecnej następuje całkowite zamieranie drzewostanów. Ma to miejsce we wszystkich klasach wieku. Powodem jest uszkodzenie łyka i miazgi, co uniemożliwia przewodzenie składników mineralnych i wody wzdłuż pnia drzewa i ich powolne zamieranie. Ze wstępnych szacunków może to dotyczyć około 1000ha lasu i około 50000m³ drewna w szczególności sosny. Problemem jest również chrząszcz z rodziny żukowatych. Jego rozrastająca się populacja wymusiła na służbach leśnych podjęcie działań zwalczających. I tak w roku 2021, miesiącu maju i czerwcu dokonano zabiegów chemicznych drogą lotniczą lasów o powierzchni 811ha (w tym ok. 75ha lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa) położonych w obrębie Sielec i Zielonki. Koszt zabiegu został sfinansowany przez Nadleśnictwo Jędrzejów. W roku bieżącym sytuacja jest nadal monitorowana

Dużym zagrożeniem dla lasu jest również człowiek i powodowane przez niego pożary, które niweczą pracę wielu pokoleń ludzi oraz niszczą las i wiele organizmów w nim żyjących. W ostatnich latach w powiecie jędrzejowskim zanotowano kilka pożarów w lasach nie

stanowiących własności Skarbu Państwa, na ogół o pow. nieprzekraczającej 0,50ha. Natomiast dużym problemem w ostatnim czasie stało się wykorzystanie lasu do nielegalnej jazdy pojazdami terenowymi oraz kładami. Z taką sytuacją pracownicy tut. urzędu mieli do czynienia w roku 2021 w miejscowości Krzelów. Mieszkańcy tej miejscowości zwrócili się Starosty Jędrzejowskiego z prośbą o podjęcie działań w kwestii zlokalizowania na terenie ich lasów toru do jazdy terenowej. Wyniku przeprowadzonej wizji ustalono iż dokonano wykroczeń wynikających z ustawy o lasach i przekazano sprawę policji informując o możliwości popełnienia wykroczenia.

Bardzo dużo szkody czynią również niekorzystne czynniki abiotyczne o dużym nasileniu. W ostatnim piętnastoleciu mieliśmy do czynienia z kilkoma zjawiskami, a mianowicie: w styczniu 2010r. powstała gołoledź dokonała ogromnych zniszczeń w drzewostanach wszystkich klas wieku na terenie gmin Jędrzejów, Sędziszów oraz Słupia Jędrzejowska. Usuwanie skutków w/w zniszczeń trwa do dnia dzisiejszego a wyrównanie strat przyrodniczych będzie trwało kilkanaście lat.

W roku 2011 w miesiącu lipcu mieliśmy do czynienia ze szkodami powstałymi od silnego wiatru. Miało to miejsce na terenie gminy Małogoszcz, gdzie zniszczeniu uległo ok. 1500m³ drewna. W większości straty powstały w lasach należących do Wspólnoty Gruntowo-Leśnej w Małogoszczu. W wyniku zniszczeń usunięto całkowicie drzewostan na powierzchni 2ha i wiosną 2012r. ponownie wprowadzono roślinność leśną. Pozostałe szkody miały charakter jednostkowy lub kępowy i zostały usunięte do końca 2011r.

W roku 2012r. ponownie znać dały o sobie niekorzystne czynniki abiotyczne i w nocy z 6 na 7 sierpnia nawałnica spowodowała szkody w drzewostanach położonych głównie na terenie gminy Sobków i Jędrzejów oraz w mniejszym stopniu na terenie gminy Nagłowice i Sędziszów. Najbardziej ucierpiały drzewostany położone w miejscowości Lasków, Podchojny, Przysław, Brynica Sucha, Miąsowa, Brzegi i Sokołów Dolny. W przypadku drzewostanów o powierzchni ok. 15ha musiało nastąpić ich całkowite usunięcie i ponowne wprowadzenie roślinności leśnej. Łącznie uległo zniszczeniu ok. 3500 m³ - 4000 m³ drewna. Aktualnie zniszczone drzewostany zostały niemal całkowicie usunięte i na pow. ok. 90% zostały założone uprawy leśne.

W 2016 roku ponownie od silnego wiatru ucierpiały drzewostany naszego powiatu. W miesiącu czerwcu silnie wiejący wiatr dokonał zniszczeń drzewostanów rosnących na terenie gminy Nagłowice i Jędrzejów. Najbardziej ucierpiały drzewostany w miejscowościach Warzyn Drugi, Deszno, Przysów, Chorzewa, Cierno Żabieniec, Lasków, Mniszek. Zniszczeniu uległo ok. 1500 m³ drewna w II i III klasie wieku.

W roku 2021 silnie wiejący wiatr uszkodził drzewostany zlokalizowane w miejscowości Niegosławice. Zniszczeniu uległo ok. 90ha drzewostanów w III i IV klasie wieku.

Natomiast w roku bieżącym w nocy z 13 na 14 lipca mieliśmy do czynienia z nawałnym deszczem oraz masywnym gradobiciem. Miało to miejsce w szczególności na terenie gminy Słupia, Nagłowice Oksa, Małogoszcz i Sobków. W przypadku lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa największe szkody powstały w Węgleszynie, Starych Kanicach, Złotnikach, Karsznicach i Bizorędzie. W tych miejscowościach właściciele lasów są zmuszeni do usunięcia całych powierzchni drzewostanów. W wyniku tych zjawisk ucierpiało ok. 1000ha drzewostanów, w szczególności sosnowych. Największe szkody poczynił grad, który

uszkadzając łyko i miazgę zlokalizowaną pod cienką warstwą kory spowodował zamieranie tych drzewostanów. Dotyczy to drzewostanów we wszystkich klasach wieku. Obumarłe drzewa do czasu ich usunięcia w bardzo dużym stopniu zwiększają zagrożenie pożarowe oraz możliwość rozwoju gradacji szkodników wtórnych. Aktualnie trwa usuwanie połamanych, wyrwconych i obumarłych drzew. Jednakże proces ten będzie trwał przez kilka najbliższych lat a wyrównanie strat w przyrodzie przez najbliższych kilkanaście lat w przypadku upraw i młodników i kilkadziesiąt lat w przypadku drzewostanów starszych.

W ramach dotacji celowej corocznie otrzymywanej z Budżetu Państwa tut. Urząd przekazuje przyznane środki na pokrycie kosztów związanych z zagospodarowaniem lub odnowieniem drzewostanów między innymi uszkodzonych w wyniku niekorzystnych czynników abiotycznych. W roku obecnym tut. Urząd otrzymał dotację w wysokości 2600zł. Na dzień dzisiejszy przedmiotowe środki finansowe nie zostały wykorzystane, jednakże do końca roku zostaną przeznaczone na przebudowę drzewostanów zniszczonych w wyniku gradobicia.

Ponadto las ulega dewastacji z powodu rabunkowej gospodarki człowieka. Sytuacja taka wystąpiła na terenie naszego powiatu w latach 1991 - 1995. Bardzo liberalna ustawa o lasach doprowadziła do nadmiernych wyrębów a nawet w niektórych przypadkach do dewastacji lasów. Proceder ten zahamowało dopiero zarządzenie Wojewody z 1995r. które nakładało na właścicieli lasów obowiązek legalizowania pozyskanego drewna, a różnym służbom leśnym dawało możliwość kontroli firm zajmujących się obrotem i obróbką drewna. W 1998r. obowiązek legalizacji drewna został wprowadzony na stałe rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

W roku 2023 pracownicy tut. Urzędu zalegalizowali w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa 4083szt. drewna dłużycowego o masie 2669m³ oraz 2199szt. stosów o masie 8796m³.

Zgodnie z ustawą o lasach gospodarkę w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa prowadzi się w oparciu o uproszczone plany urządzania lasów. Na terenie naszego powiatu uproszczonymi planami urządzania lasu oraz inwentaryzacją stanu lasu na dzień 01.01.2024r. objęte jest 3950,40ha lasów. Stanowi to 42,85% powierzchni lasów nad którymi nadzór sprawuje Starosta Jędrzejowski. Tak niski wskaźnik podyktowany jest barakiem środków finansowych w latach 2003-2008 oraz 2016-2018.

W ostatnich latach sytuacja uległa poprawie i w roku 2023 wykonano plany na terenie całej gminy Oksa tj. powierzchni 696,33ha. Natomiast w roku bieżącym wyniku postępowania przetargowego zlecono do wykonania plany na pow. ok 600ha, tj. na terenie całej gminy Imielno.

Jednakże mając na uwadze iż połowa lasów nie posiada aktualnych planów urządzania lasów oraz fakt iż sporządzane są one na okres 10lat, w najbliższych latach należałoby zwiększyć sporządzanie planów co najmniej trzykrotnie.

Zalesienia

W ostatnich latach dzięki instytucjom realizującym i wspierającym zalesienia gruntów rolnych corocznie zwiększa się powierzchnia gruntów leśnych. Jest to możliwe dzięki ustawom „o lasach” (z dnia 28 września 1991 roku), ustawie „o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia” (z dnia 8 czerwca 2001 roku) oraz ustawie „o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu

Orientacji i Gwarancji Rolnej” W chwili obecnej obowiązujące są dwie ustawy; ustawa „o lasach” oraz ustawa „o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej”. W przypadku ustawy „o lasach” zalesienie finansowane jest z budżetu państwa i Funduszu Leśnego. Zalesienie prowadzi tutejsze Starostwo Powiatowe. Osoba chcąc zalesić składa stosowny wniosek wraz z zaświadczeniem z planu zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków przestrzennych i po pozytywnej weryfikacji może zalesiać. Natomiast nie otrzymuje ekwiwalentu za wyłączenie gruntu z produkcji rolnej. W przypadku drugiej ustawy zalesienia prowadzi Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Beneficjent w PROW 2014-2020 otrzymuje przez okres 12 lat w formie ryczałtu zwrot kosztów założenia uprawy, jej pielęgnacji i utrzymania. Wysokość zwrotu kosztów założenia uprawy leśnej uzależniona jest od składu gatunkowego, rodzaju materiału sadzeniowego, zabezpieczenia przed zwierzyną oraz ukształtowania terenu i wynosi od 4984 do 7624zł/ha. W przypadku zabezpieczenia uprawy beneficjent może otrzymać dodatkowo 8,82zł za 1mb ogrodzenia lub 1132zł/ha za zabezpieczenie każdej sadzonki 3 palikami. Powyższe kwoty są wypłacane jednorazowo, w pierwszym roku po wykonaniu zalesienia. Poza wsparciem na zalesianie beneficjent przez pierwsze 5 lat otrzymuje premię pielęgnacyjną. Jest to płatność zryczałtowana, uwzględniająca koszty prac pielęgnacyjnych w szczególności wykaszanie roślinności zielnej, formowanie drzew, usuwanie zbędnych domieszek itp. Wysokości premii pielęgnacyjnej uzależniona jest od konfiguracji terenu i wynosi: teren o korzystnej konfiguracji - 1075zł/ha/rok, teren o nachyleniu powyżej 12° - 1237zł/ha/rok. Poza wsparciem na zalesianie oraz premią pielęgnacyjną Beneficjent który posiada co najmniej 25% dochodów z rolnictwa otrzymuje przez okres 12lat 1215zł/ha/rok. W roku poprzedzającym planowane zalesienie Wnioskodawca składa w terminie od 1 czerwca do 31 lipca wniosek o zalesieniu gruntu rolnego. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku i określeniu punktacji wniosek w dniu 1 października jest umieszczany na liście z kolejnością przysługiwania wsparcia na zalesienie. Zalesienie dokonywane jest wiosną następnego roku. Wszelkie wytyczne dotyczące składu gatunkowego oraz prac związanych z prowadzeniem uprawy zawarte są w planie zalesienia sporządzonym przez właściwego ze względu na położenie gruntu nadleśniczego. W okresie pierwszych 5 lat od założenia uprawy beneficjent jest zobowiązany do wykaszania zbędnej roślinności z uprawy, usuwania zbędnych domieszek oraz dokonywania poprawek. Założone uprawy w czwartym lub piątym roku podlegają ocenie udatności a następnie przekwalifikowaniu. Dokonuje tego Starosta właściwy ze względu na położenie gruntu.

W roku obecnym ocenie podlegają uprawy założone wiosną 2020 roku. W wyniku oględzin, 8 upraw spełniało kryteria uprawy udanej i zostało przekwalifikowane na grunt leśny.

Na terenie naszego powiatu, pomimo dużego wsparcia do gruntów rolnych w dalszym ciągu występuje zjawisko odłogowania gruntów. Sytuacja taka ma miejsce zwłaszcza w gminach, które w swoich planach zagospodarowania przestrzennego nie posiadają gruntów przeznaczonych do zalesienia. W gminach posiadających tereny przeznaczone do zalesienia, najczęściej takie grunty są zalesiane. Ponadto dostrzegając potrzebę wprowadzania zalesień służących przede wszystkim ochronie gleby, wód i całego środowiska naturalnego przystąpiono w naszym kraju, z inicjatywy MOŚZNiL oraz Instytutu Badawczego Leśnictwa

do opracowania koncepcji zwiększania lesistości kraju. W wyniku prowadzonych prac w 1996r. został zatwierdzony przez Radę Ministrów Krajowy program zwiększania lesistości. Program zakłada zwiększenie lesistości naszego kraju do 30% w roku 2020 oraz 33% w roku 2050. Również na terenie naszego powiatu są położone gminy w których powiększenie areалу gruntów leśnego użytkowania jest preferowana. Do gmin takich zaliczane się przede wszystkim Sobków i Małogoszcz. Na dzień dzisiejszy zalesienie w powyższych gminach jest znacznie utrudnione, gdyż znaczna liczba gospodarstw złożyła wnioski o dofinansowanie w ramach ONW oraz innych działań przewidzianych w Planie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz 2021-2027 i zarazem zobowiązała się do utrzymania użytków rolnych w niezmienionym areale przez okres 5 lat. Ponadto wyłączono ze wsparcia trwałe użytki zielone, grunty położone na obszarach Natura 2000.

Reasumując, należy stwierdzić, że najistotniejszym elementem polityki leśnej na terenie naszego powiatu jest zwiększenie areалу gruntów leśnych poprzez dofinansowania zalesień gruntów nie stanowiących własności Skarbu Państwa oraz dalsza stała poprawa stanu środowiska naturalnego. Działania takie na władzach samorządowych wymusza konieczność stworzenia coraz lepszych warunków bytowania mieszkańców a także ochrona ginących gatunków zwierząt i roślin, których cała gama występuje na terenach leśnych powiatu jędrzejowskiego.

Aktualnie w związku z brakiem środków finansowych pochodzących z funduszu leśnego i przeznaczonych na zalesianie działania prowadzone przez ARiMR są jedyną możliwością otrzymania wsparcia finansowego na zalesianie gruntów rolnych. Pomimo znacznego wsparcia finansowego przewidzianego na powyższe działanie obserwujemy spadek zainteresowania zalesianiem. Spowodowane jest to zaostrzonymi kryteriami dostępu pomocy (wniosek musi otrzymać min. 6pkt) oraz krótszym okresem wypłacania premii zalesieniowej gdyż w nowej perspektywie wypłacana jest przez okres 12lat.

W wyniku zalesień prowadzonych w ramach PROW 2014-2020 przez ARiMR – BP Jędrzejów ilość złożonych wniosków wynosiła odpowiednio: w roku 2020 – 2 wnioski, w roku 2021 – 2 wnioski, w roku 2022 – 3 wnioski, w roku 2023 – 3 wnioski i w 2024r – 3 wnioski.

Powiat jędrzejowski, choć jest powiatem, w którego strukturach rolnictwo jest na razie gałęzią dominującą, to jednak i tu przejmowane są ogólnopolskie tendencje, które nadają leśnictwu coraz większą rangę gospodarczą. W chwili obecnej widać wyraźnie duże zainteresowanie dbałością o jakość lasów już istniejących.

Na zakończenie należy stwierdzić, że wzrasta na terenie naszego powiatu świadomość społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody a w szczególności roli lasu w życiu człowieka. Wzrasta przeciętny wiek drzewostanów, ich zasobność (234 m³/ha) oraz coraz bardziej poprawia się jakość drzewostanów, z pożytkiem dla przyszłych pokoleń.

Należy również wspomnieć, iż w ramach nowelizacji ustawy o lasach z dnia 13 kwietnia 2016r. kierownik jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych za zgodą Dyrektora Generalnego może nabywać stanowiące własność osób fizycznych, osób prawnych, lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej grunty leśne i grunty przeznaczone do zalesienia. W związku z powyższym w przypadku sprzedaży gruntu:

1. Oznaczonego jako las w ewidencji gruntów i budynków,
2. Przeznaczonego do zalesienia określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
3. Objętego uproszczonym planem urządzenia lasu lub decyzją, o której mowa w art. 19 ust. 3 ustawy o lasach

Skarbowi Państwa, reprezentowanemu przez Lasy Państwowe, przysługuje z mocy prawa prawo pierwokupu.

Mając powyższe na uwadze starosta na wniosek zainteresowanego wydaje zaświadczenia określające czy nieruchomości jest objęta uproszczonym planem urządzenia lasu lub inwentaryzacją stanu lasu.

Ilość wydanych przez Starostę Jędrzejowskiego zaświadczeń w latach 2016-2024 przedstawia się następująco:

Tab. 20 Liczba wydanych zaświadczeń o objęciu nieruchomości uproszczonym planem urządzenia lasu w latach 2016-2024.

Rok	Liczba wydanych zaświadczeń
2016	525
2017	717
2018	891
2019	1001
2020	1046
2021	1300
2022	1007
2023	999
2024(stan na dzień 18.10)	807

VIII . Podsumowanie

Powiat jędrzejowski to region typowo rolniczy. Uprawa roli jest podstawową gałęzią gospodarki dla wielu gmin. Powierzchnia gruntów rolnych stanowi 94334 ha. Grunty orne zajmują 79,7% powierzchni gruntów rolnych. Pozostałą część powierzchni gruntów rolnych stanowią: łąki i pastwiska trwałe – 11,9%, grunty rolne zabudowane – 3,8%, grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych – 1,6%, grunty pod stawami i rowami – 1,1%, sady – 0,9% oraz nieużytki – 1,0%.

W strukturze zasiewów ok 70% stanowią zboża, tj. pszenica ozima, pszenica jara, żyto ozime, pszenżyto ozime, pszenżyto jare, owies, jęczmień ozimy, jęczmień jary.

W bieżącym roku w powiecie jędrzejowskim uzyskano następujące plony w uprawie zbóż ozimych – jęczmień ozimy ok 4,5 t/ha, pszenica ozima ok 6,0 t/ha, jęczmień jary ok 3,0 t/ha, pszenica jara ok 3,5 t/ha.

W rolnictwie obok produkcji roślinnej dużą rolę odgrywa produkcja zwierzęca. W produkcji zwierzęcej dominuje trzoda chlewna, która stanowi 70,7% całej produkcji. Produkcja bydła wynosi 28,7%, natomiast owce i kozy stanowią łącznie 0,6% całej produkcji zwierzęcej. Prężnie rozwija się również chów drobiu. Dominujące gatunki drobiu w powiecie to: brojłery kurze, kaczki, gęsi, indyki.

W powiecie jędrzejowskim przeważają gospodarstwa o powierzchni 2,1-5 ha, które stanowią 33,9% wszystkich gospodarstw. Gospodarstwa o powierzchni powyżej 30 ha stanowią jedynie 3,3%. Gospodarstwa niskotowarowe uzyskują małą wydajność i jakość produkcji a ich znaczenie na rynku maleje. Jakość płodów rolnych znacząco wzrasta w dużych gospodarstwach.

Z up. Starosty
mgr Wojciech Król
Naczelnik Wydziału Ochrony
Środowiska, Rolnictwa
Leśnictwa

Literatura

1. ŚODR w Modliszewicach PZD w Jędrzejowie – „Plan działalności Powiatowego Zespołu Doradczego w Jędrzejowie”
2. Główny Urząd Statystyczny – „Wstępny szacunek głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2024r”
3. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – „Program rozwoju obszarów wiejskich na lata 2021 - 2027”; www.minrol.gov.pl,
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2023r. w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 1 litr oleju w 2024r. (Dz.U.2023.2674)
5. Świętokrzyska Izba Rolnicza; Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Biuro Powiatowe w Jędrzejowie, Główny Inspektorat Weterynarii, Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Jędrzejowie, Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru Starostwa Powiatowego w Jędrzejowie, Urzędy Gmin, informacje uzyskana od rolników z terenu powiatu jędrzejowskiego.
6. Prasa rolnicza

Spis tabel:

1. Tab. 1 Zestawienie jakości gleb powiatu – wg klas bonitacyjnych
2. Tab. 2 Zbiorcze zestawienie danych dotyczące gruntów (stan na dzień 01.01.2024r.)
3. Tab. 3 Struktura zasiewów
4. Tab. 4 Średni plon w gospodarstwach rolnych powiatu jędrzejowskiego w latach 2023 i 2024
5. Tab. 5 Ceny skupu zbóż (brutto) w powiecie jędrzejowskim
6. Tab. 6 Ceny skupu słomy w powiecie jędrzejowskim
7. Tab. 7 Średnie ceny produktów ogrodnich na targowiskach
8. Tab. 8 Wielkość strat wywołanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi w powiecie jędrzejowskim
9. Tab. 9 Pogłowie i obsada zwierząt gospodarskich w powiecie jędrzejowskim
10. Tab. 10 Rodzaj i wielkość produkcji drobiu w powiecie jędrzejowskim
11. Tab. 11 Ceny skupu żywca w powiecie jędrzejowskim
12. Tab. 12 Średnia cena mleka w mleczarniach obsługujących powiat jędrzejowski
13. Tab. 13 Struktura obszarowa gospodarstw w 2022r.
14. Tab. 14 Wykaz płatności oraz stawki obowiązujące w 2024 roku
15. Tab. 15 Zalesienia gruntów rolnych – lata 2007–2013, 2014-2020, 2021, 2022, 2023
16. Tab. 16 Płatności do gruntów rolnych – lata 2007-2013, 2014-2020, 2021-2027
17. Tab. 17 Płatności do gruntów w 2023 i 2024
18. Tab. 18 Program rolnośrodowiskowy – lata 2007-2013, 2014-2020, 2021, 2022, 2023, 2024
19. Tab. 19 Wykaz powierzchni leśnej na terenie powiatu (stan na 01.01.2024r.)
20. Tab. 20 Liczba wydanych zaświadczeń o objęciu nieruchomości uproszczonym planem urządzania lasu w latach 2016-2024.

Spis wykresów:

1. Wyk. 1 Użytkowanie gruntów rolnych powiatu jędrzejowskiego
2. Wyk. 2 Udział procentowy obsady zwierząt gospodarskich (poza drobiem)
3. Wyk. 3 Produkcja zwierzęca w latach 2020-2024
4. Wyk. 4 Udział procentowy poszczególnych grup gospodarstw